

P. VAN DER LIJN ONDERSCHIEDINGEN VOOR NOUD PETERS EN TIM RIETBERGEN

In 1983 werd de eerste P. van der Lijn onderscheiding uitgereikt. Deze onderscheiding was door de gemeente Noordoostpolder, op voorstel van de gemeentelijke commissie Van der Lijn-Boelens-Hellinga in het leven geroepen als waardering voor amateurgeologen/paleontologen die zich buitengewoon hebben ingezet voor de geologie/paleontologie van Nederland. De commissie die de onderscheidingen uitreikt wordt geadviseerd door de Commissie van Drie, een adviescommissie van beroepsgeologen. De onderscheiding wordt, indien er een geschikte kandidaat is, jaarlijks uitgereikt in Museum Schokland.

Sinds 2010 bestaat er naast de reguliere P. van der Lijn onderscheiding ook een P. van der Lijn aanmoedigingsprijs. Deze prijs wordt toegekend aan jonge amateurgeologen/paleontologen.

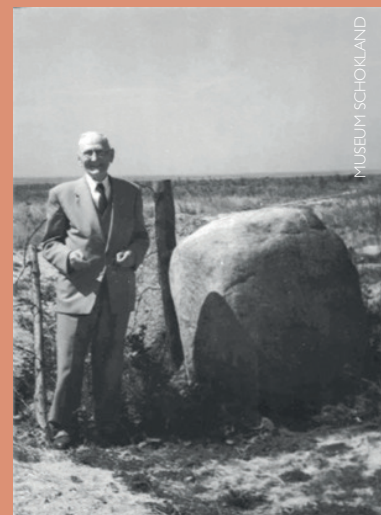
Sinds de eerste Van der Lijn onderscheiding in 1983 is de prijs nog zestien keer uitgereikt. Zes keer aan een WPZ-lid. De aanmoedigingsprijs is inmiddels driemaal uitgereikt, waarvan tweemaal aan een WPZ-lid. Ook dit jaar vallen twee WPZ-leden in de prijzen: Noud Peters krijgt de P. van der Lijn onderscheiding en Tim Rietbergen de aanmoedigingsprijs.

Noud Peters krijgt de onderscheiding vanwege zijn onderzoek naar de geologie van het Peelgebied en met name de tertiaire en pleistocene fauna. John de Vos, die de laudatio vanaf de kansel van de kerk uitspreekt, memoreert aan de vele studenten die Noud als docent van de lerarenopleiding Biologie begeleid heeft. Ook verwijst hij naar het onderzoek naar de faunaresten van Fort Frederik Hendrik op Mauritius,

N. DEN OUDEN

De onderscheiding is vernoemd naar Pieter van der Lijn (De Rijk 1870-1964). Hij was hoofd van een school in Amersfoort, maar in zijn vrije tijd zette hij zich sterk in voor de Nederlandse geologie en dan met name de zwerfstenen. Dit resulteerde in 1918 in het boek *Geologie van Nederland*, dat hij samen met J.B. Bernink schreef. In 1923 volgde het *Keienboek. Inleiding bij de studie onzer zwerfstenen* en in 1935 *Nederlandse zwerfstenen*. In 1942 ontdekte Van der Lijn, samen met collega amateurgeoloog D. de Waard, na de drooglegging van de Noordoostpolder een enorme hoeveelheid zwerfstenen. Deze eindmorene was daar achtergebleven na het terugtrekken van de gletsjer die daar in de Saale ijstijd had gelegen. Met steun van de natuurhistoricus Jac. P. Thijssen vochten ze, met succes, voor de instandhouding van dit gebied. In 1954 werd het aangewezen als eerste geologisch reservaat van Nederland. Het reservaat is nog steeds intact, maar omdat het gebied erg kwetsbaar is en van groot wetenschappelijk belang, is het niet voor publiek toegankelijk.

MUSEUM SCHOKLAND

WPZ-LEDEN DIE
DE P. VAN DER LIJN
ONDERSCHIEDING REEDS
MOCHTEN ONTVANGEN

- Leen Hordijk (1987)
- Dick Mol (1988)
- Freek Rhebergen (1999)
- Hans Steur (2001)
- Klaas Post (2003)
- Jan Glimmerveen (2010)
- Ivo Verheijen (2010, aanmoedigingsprijs)
- Bram Langeveld (2012, aanmoedigingsprijs)

dat Noud samen met zijn zoon Sem – die archeoloog is – uitvoert. Maar het best kennen we hem toch van zijn onderzoek naar de vindplaatsen van het Peelgebied. Eerst Liessel, waarover het boek *Brabant tussen walvissen en mastodonten* verscheen. Daarna Mill/Langenboom. Over deze vindplaats verscheen reeds aan aantal artikelen van Nouds hand, waarin onder andere tot de verbeelding sprekende dieren als *Pannonictis* en *Chalicotherium* werden beschreven. Nu is daar ook het boek *Van reuzenhaai tot Chalicotherium*, waarin de fossielen van Mill/Langenboom uitgebreid aan bod komen. Ongetwijfeld zal dit niet het laatste project van Noud zijn en John refereert dan ook naar artikelen die al naar tijdschriften ingestuurd zijn en dus binnenkort zullen verschijnen.

Tim Rietbergen krijgt de aanmoedigingsprijs omdat hij zich op een aansprekende wijze met de aardwetenschappen bezighoudt. De voorzitter van de commissie, dhr. Veenfliet, vraagt zich echter af of Tim nog wel aanmoediging nodig heeft. In zijn vrije tijd is hij druk bezig met het bestuderen van Pleistocene vleermuisfossielen uit Duitsland, graaft hij dino's op in Polen en Nothosauriers in Winterswijk en is hij vaak in Naturalis te vinden. Daarnaast is hij sinds begin dit jaar lid van de redactie van *Cranium*. Maar voor school zal hij toch ook tijd vrij moeten maken, want na zijn eindexamen dit jaar, wil hij paleontologie gaan studeren in Bonn.

Graag feliciteren wij Noud en Tim met deze zeer terechte onderscheidingen en wij wensen beiden veel succes met hun komende activiteiten.

LIDNUMMER 500 IS EEN FEIT

Op 23 november 2012 meldde Jorinde Vroeijenstijn zich aan bij de WPZ. Als partner van een WPZ-lid was zij al bekend met de vereniging. Wat zij echter niet kon denken, was dat er al 499 mensen haar voor waren gegaan en wij haar dus in konden schrijven als lidnummer 500! Uiteraard mocht dit heuglijke feit niet onopgemerkt voorbij gaan en daarom verraste onze penningmeester haar met een fles echte WPZ-wijn en een aantal *Craniums*. Dat we er in Jorinde niet alleen een nieuw lid, maar ook nog eens een heel actief lid bij hebben blijkt wel, want ze maakt inmiddels deel uit van de *Cranium*-redactie. Jorinde, en alle andere nieuwe leden, van harte welkom!

PASCAL VELTHUIZEN

MIGRANT

Migreren zit in onze genen. Onze voorouders verlieten Afrika zo'n 150.000 jaar geleden. Rond 120.000 jaar geleden bereikten ze Azië. Veel later, ongeveer 35.000 jaar geleden, bereikten ze ook Europa. Achter de kuddes mammoeten, rendieren en wilde paarden aan trokken ze met de seizoenen Europa rond. Ze hadden hun avondmaal in zicht en wisten zich in verschillende landschappen, van de noordelijke toendra's tot aan de warmere, zuidelijke valleien, in leven te houden. Rond 10.000 jaar geleden kwam er met de opkomst van de landbouw grotendeels een einde aan onze nomadische levensstijl, en schakelden we over op een meer sedentaire levensstijl.

Ondanks het feit dat we tegenwoordig het hele jaar door op dezelfde plek vertoeven, blijft het reizen voor veel mensen onweerstaanbaar. De wereld is een dorp geworden en tegenwoordig ben je binnen een dag aan de andere kant van de wereld. Maar in tegenstelling tot onze vroege voorouders, reizen we geen kuddes meer achterna, maar banen, geliefden, dromen. Ook ik doe daar aan mee. Vanuit het Brabantse platteland vertrok ik naar de grote stad. Ruim een decennium later stapte ik in het vliegtuig naar de andere kant van de plas, en nu heb ik mijn kamp opgezet in het zonnige zuiden. Maar net als vele generaties voor ons, weet ik, weten we dat daar waar we heen gaan, andere mensen zullen zijn. Dat we ons eten bij elkaar kunnen scharrelen. Dat we er een onderkomen kunnen vinden

en dat we er hopelijk ook een nuttige dagbesteding zullen hebben.

Maar hoe zat het met de eilanders? Zuidoost-Azië werd al vrij vroeg door moderne mensen gekoloniseerd. Vandaar uit werden de afgelegen eilanden in de Stille Oceaan per boot gekoloniseerd. Dit vond vrij recent plaats, zo tussen 3.000 tot 1.000 jaar geleden. Maar wat reisden de eilanders achterna? Geen mammoeten om achteraan te sluipen, geen kuddes rendieren om in de gaten te houden. En in de Stille Oceaan zijn afstanden tussen de eilanden dusdanig groot dat ze niet meer met het blote oog vanaf een ander eiland te zien zijn. Wat bezield deze mensen om op hun vlot of in hun kano te stappen, zich af te zetten en op de lege horizon af te peddelen?

Wat reisden zij achterna?

AUTEUR
HANNEKE MEIJER